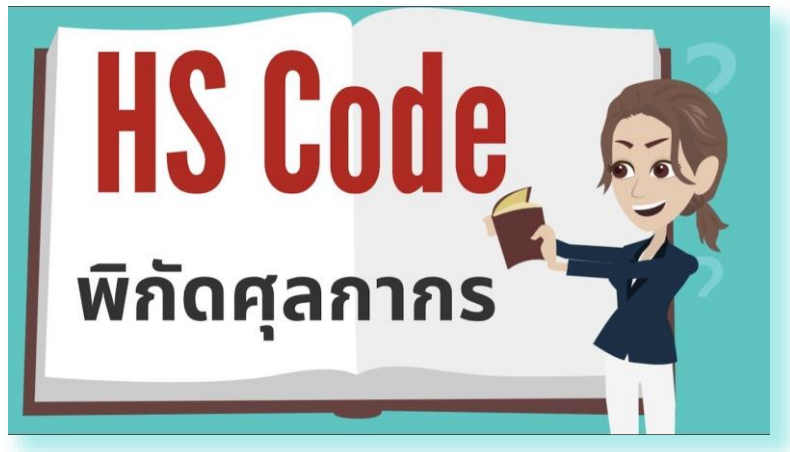

บทความโดย พริสร์ สุขประเสริฐ
ผู้อำนวยการส่วนทะเบียนและสิทธิพิเศษ
กองมาตรฐานพิธีการและราคาศุลกากร

การพิจารณาใบขนสินค้าวางประกันปัญหาพิกัดอัตราศุลกากร

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศสมาชิกขององค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization : WCO) มีการใช้พิกัดศุลกากรระบบฮาร์โมนไนซ์ซึ่งเป็นระบบที่องค์การศุลกากรโลกพัฒนาและปรับปรุงขึ้นเพื่อใช้ในการจำแนกประเภทสินค้าด้วยการจัดสินค้าออกเป็นหมวดหมู่ด้วยรหัสตัวเลข โดยพิกัดอัตราศุลกากรถือเป็นหัวใจสำคัญในการผ่านพิธีการศุลกากร ทั้งการนำเข้าและการส่งออกจากราชอาณาจักร ทำหน้าที่เปรียบเสมือนภาษาของการค้าระหว่างประเทศ (Language of International Trade)¹ เพื่อสื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจตรงกันว่า “ของ” ที่ได้นำเข้าหรือส่งออกไปนั้นคืออะไร ป้องกันอุปสรรคทางด้านภาษาและการใช้คำเรียกที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศ นอกจากนี้ ยังทำให้ผู้นำของเข้าและส่งออกทราบถึงอัตราอากรที่ต้องชำระ ข้อห้ามหรือข้อจำกัดในการนำเข้าหรือการส่งออกของนั้น และหลักเกณฑ์ในการใช้สิทธิพิเศษทางภาษีอากร อีกทั้งยังถูกใช้เป็นเครื่องมือในการจัดเก็บสถิติการนำเข้าและส่งออกของสินค้าประเภทต่าง ๆ ซึ่งจะถูกนำมาใช้ในการพิจารณาดำเนินนโยบายทางการคลัง การค้า และการลงทุน เช่น การเจรจาทางการค้าระหว่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนสิทธิประโยชน์ทางการค้า เป็นต้น

¹ WCO News, The importance of the HS to tariff classification: thoughts from the IFCBA By the International Federation of Customs Brokers Associations, <https://mag.wcoomd.org/magazine/wco-news-86/the-importance-of-the-hs-to-tariff-classification-thoughts-from-the-ifcba/> (สืบค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2565)

1

ปัญหาการจำแนกประเภทพิกัดศุลกากร

แม้ว่าประเทศไทยได้นำระบบฮาร์โมนิซมาใช้ในการจำแนกประเภทพิกัดศุลกากรมายาวนานกว่า 34 ปี ตั้งแต่ปี 2531 แต่ยังคงประสบปัญหาความเห็นที่ไม่ตรงกันในการจำแนกประเภทพิกัดศุลกากรอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากการขาดความเข้าใจในกระบวนการจำแนกพิกัดศุลกากร และขาดความรู้ในการใช้หลักเกณฑ์การตีความพิกัดศุลกากร (The General Rule for the Interpretation : GIRs) ซึ่งการจำแนกประเภทพิกัดศุลกากรของสินค้าให้ถูกต้องนั้น นอกจากผู้พิจารณาจำแนกพิกัดศุลกากรจะต้องทราบข้อเท็จจริงหรือข้อมูลทางเทคนิคของสินค้าแล้ว ยังต้องศึกษาข้อมูลทางวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ก่อนที่จะนำข้อมูลที่ได้อามาทั้งหมดพิจารณาจำแนกประเภทพิกัดของของตามหลักเกณฑ์การตีความพิกัดศุลกากร ประกอบคำอธิบายพิกัดศุลกากร (Explanatory Note) ดังนั้น จะเห็นได้ว่ากระบวนการพิจารณาจำแนกพิกัดศุลกากรมีความละเอียดซับซ้อน จึงมักจะก่อให้เกิดการโต้แย้งระหว่างผู้นำของเข้า ผู้ส่งออกออก ตัวแทนออกของ และเจ้าหน้าที่ศุลกากร โดยจะเห็นได้จากกรณีใบขนสินค้าวางประกันปัญหาพิกัดอัตราศุลกากร ของสำนักงานศุลกากรที่รอการพิจารณาอยู่จำนวนมาก

2

การพิจารณาใบขณสินค้าวางประกันปัญหาพิกัดอัตราศุลกากร

กรมศุลกากรให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาใบขณสินค้าวางประกันปัญหาพิกัดอัตราศุลกากร เนื่องจากพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 กำหนดให้การประเมินอากรศุลกากรดำเนินการภายในกำหนด 3 ปี นับแต่วันที่ไต่ยื่นใบขณสินค้า ด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปัญหาพิกัดอัตราศุลกากรประจำสำนักงาน ภายใต้การดำเนินโครงการนำร่องในการพิจารณาจำแนกพิกัดอัตราศุลกากร ณ สำนักงานศุลกากรกรณีที่มีการโต้แย้งปัญหาพิกัดอัตราศุลกากร² เพื่อเป็นการพิจารณาจำแนกพิกัดอัตราศุลกากร ณ สำนักงานศุลกากร กรณีที่มีการโต้แย้งปัญหาพิกัดอัตราศุลกากร ณ สำนักงานศุลกากรท่าเรือแหลมฉบัง สำนักงานศุลกากรท่าเรือกรุงเทพ สำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าลาดกระบัง และสำนักงานศุลกากรตรวจสินค้าท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยยกระดับการทำงานของคณะกรรมการให้คำปรึกษาด้านพิกัดอัตราศุลกากรประจำพื้นที่ที่มีอยู่เดิม ให้สามารถดำเนินการพิจารณาจำแนกประเภทพิกัดอัตราศุลกากรในการโต้แย้งปัญหาประเภทพิกัดอัตราศุลกากรได้เบ็ดเสร็จ

คณะกรรมการพิจารณาปัญหาพิกัดอัตราศุลกากรประจำสำนักงาน มีอำนาจหน้าที่รับผิดชอบการพิจารณาจำแนกประเภทพิกัดอัตราศุลกากร กรณีที่มีการโต้แย้งปัญหาพิกัดอัตราศุลกากรเกิดขึ้น ในรูปแบบการประชุม โดยมีผู้แทนสำนักพิกัดอัตราศุลกากรเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการฯ จากสำนักงานศุลกากรนั้น ๆ มีขั้นตอนการดำเนินงานคร่าว ดังนี้

1) ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการฯ รวบรวมใบขณสินค้าวางประกันปัญหาพิกัดอัตราศุลกากร เพื่อจัดทำระเบียบวาระการประชุมและเอกสารที่เกี่ยวข้อง และทำเรื่องเชิญประชุมถึงสำนักพิกัดอัตราศุลกากร (คณะกรรมการ) และคณะกรรมการฯ อื่น ๆ

2) ผู้แทนสำนักพิกัดอัตราศุลกากรพิจารณาเรื่องที่มีปัญหาพิกัดอัตราศุลกากรทั้งหมด เพื่อตรวจสอบว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์การตีความหรือหลักเกณฑ์คำอธิบายการจำแนกประเภทพิกัดอัตราศุลกากร และเป็นไปตามแนววินิจฉัยเดิมที่เคยมีอยู่หรือไม่ ก่อนเข้าร่วมการประชุมกับคณะกรรมการฯ

² คำสั่งกรมศุลกากรที่ 275/2560 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปัญหาพิกัดอัตราศุลกากรประจำสำนักงานภายใต้การดำเนินโครงการนำร่องในการพิจารณาจำแนกพิกัดอัตราศุลกากร ณ สำนักงานศุลกากรกรณีที่มีการโต้แย้งปัญหาพิกัดอัตราศุลกากร สั่ง ณ วันที่ 4 กรกฎาคม 2560 และ

คำสั่งกรมศุลกากรที่ 224/2561 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาปัญหาพิกัดอัตราศุลกากรประจำสำนักงานภายใต้การดำเนินโครงการนำร่องในการพิจารณาจำแนกพิกัดอัตราศุลกากร ณ สำนักงานศุลกากร กรณีที่มีการโต้แย้งปัญหาพิกัดอัตราศุลกากร สั่ง ณ วันที่ 7 พฤษภาคม 2561

- 3) ฝ่ายเลขานุการคณะทำงานฯ แจ้งเวียนรายงานการประชุมให้คณะทำงานฯ
- 4) บันทึกผลคำวินิจฉัยลงในระบบงานพิจารณาปัญหาพิกัตอัตราศุลกากรเพื่อเป็นการเผยแพร่
 อย่่างไรก็ตามการพิจารณาจำแนกประเภทพิกัตศุลกากรให้ถูกต้องนั้น จำเป็นต้องทราบข้อเท็จจริง
 ของสินค้าที่ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นรายละเอียดของสินค้า ลักษณะสินค้าขณะนำเข้า โครงสร้างและวัสดุที่จัดทำ
 สินค้า วิธีการใช้งานและการใช้ประโยชน์ของสินค้า เป็นต้น ดังนั้น คณะทำงานฯ (คพก.) จึงมักประสบปัญหา
 รายละเอียดข้อมูลของสินค้าไม่เพียงพอต่อการพิจารณา ทำให้ไม่สามารถพิจารณาจำแนกประเภทพิกัตศุลกากร
 ของสินค้าได้ ทำให้เสียเวลาและงบประมาณในการดำเนินการจัดประชุม และยังเกิดความล่าช้าในการทำงาน

3

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการพิจารณาใบขนสินค้าวางประกันปัญหา พิกัตอัตราศุลกากร

ปัจจุบันกรมศุลกากรแต่งตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญพิกัตอัตราศุลกากรประจำสำนักงาน และคณะทำงาน
พิจารณาปัญหาพิกัตอัตราศุลกากรประจำสำนักงาน (คพก.)³ เพื่อให้การพิจารณาใบขนสินค้าวางประกันปัญหา
พิกัตอัตราศุลกากร รอบคอบรัดกุม และเป็นที่ยอมรับของผู้นำเข้าและผู้ส่งของออก อันจะลดปัญหา
ธุรกรรมการค้าระหว่างประเทศเกี่ยวกับการโต้แย้งพิกัตของสินค้า และช่วยลดปริมาณเรื่องที่จะเข้าสู่
การพิจารณาอุทธรณ์ของคณะพิจารณาอุทธรณ์ โดยการแต่งตั้งคณะบุคคล 2 คณะ ดังนี้

1) คณะผู้เชี่ยวชาญพิกัตอัตราศุลกากรประจำสำนักงาน (คณะผู้เชี่ยวชาญฯ) ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา
คำแนะนำเกี่ยวกับการจำแนกพิกัตอัตราศุลกากร กรณีที่พนักงานศุลกากรผู้ตรวจปล่อยมีเหตุสงสัยและ/หรือ
ผู้นำของเข้าโต้แย้งเกี่ยวกับพิกัตอัตราศุลกากรสำหรับใบขนสินค้าที่กำลังผ่านพิธีการศุลกากรก่อนการตรวจปล่อย
สินค้าหรือก่อนการจับกุมทุกครั้ง เว้นแต่กรณีที่ส่วนควบคุมทางศุลกากรเข้าร่วมตรวจสอบและผู้นำของเข้า
ยอมรับผลการตรวจสอบจับกุมโดยไม่ประสงค์โต้แย้งพิกัตอัตราศุลกากร หรือกรณีที่กองสืบสวนและปราบปราม
เข้าร่วมตรวจสอบ

2) คณะทำงานพิจารณาปัญหาพิกัตอัตราศุลกากรประจำสำนักงาน (คพก.) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่
พิจารณาจำแนกพิกัตอัตราศุลกากร กรณีที่ผู้นำของเข้าได้มีการวางประกันเพื่อโต้แย้งพิกัตอัตราศุลกากรไว้
เนื่องจากคณะผู้เชี่ยวชาญฯ ไม่สามารถหาข้อยุติได้ ซึ่งมีผู้แทนจากกองพิกัตอัตราศุลกากรเป็นหนึ่งในคณะทำงานฯ
โดยการพิจารณาของคณะทำงานฯ (คพก.) จะให้เลขาคณะทำงานฯ (คพก.) เสนอเรื่องพร้อมกำหนดวันประชุม
เพื่อให้คณะทำงานฯ (คพก.) พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 15 วันทำการนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง โดยการจัดส่งระเบียบ
วาระการประชุมและเอกสารที่เกี่ยวข้องให้คณะทำงานทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 5 วันทำการก่อนการประชุม

³ คำสั่งกรมศุลกากรที่ 31/2564 เรื่อง การแต่งตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญพิกัตอัตราศุลกากรประจำสำนักงาน และคณะทำงาน
พิจารณาปัญหาพิกัตอัตราศุลกากรประจำสำนักงาน (คพก.) สั่ง ณ วันที่ 19 มกราคม 2564

ด้วยสภาพปัญหา รายละเอียดข้อมูลของสินค้าไม่เพียงพอต่อการพิจารณาการเพิ่มประสิทธิภาพการพิจารณาใบขนสินค้าว่าง ประกันปัญหาพิกัดอัตราศุลกากร จึงจำเป็นที่จะต้องนำเทคโนโลยีมาช่วยในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานเจ้าของใบขนสินค้า เลขานุการคณะทำงานฯ และคณะทำงานฯ ซึ่งควรจัดให้มีการปรับปรุงและต่อยอดระบบงานพิจารณาปัญหาพิกัดอัตราศุลกากร ที่มีอยู่แล้ว ให้สามารถรองรับการทำงานของคณะทำงานฯ เพื่อให้การทำงานเป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงและรายละเอียดของสินค้าให้สอดคล้องเป็นไปในทิศทาง

เดียวกัน และนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาช่วยจัดการวาระการประชุม โดยมีแนวทางในการพัฒนาระบบฯ เช่น รองรับการรับส่ง และการเก็บข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นข้อเท็จจริงและรายละเอียดของสินค้า รองรับการบันทึก รายละเอียดการพิจารณาสินค้า รองรับการสร้างวาระการประชุม และรองรับการบันทึกผลการพิจารณาพิกัดอัตราศุลกากรของแต่ละวาระการประชุม ลดปัญหาการบันทึกผลการพิจารณาลงในระบบพิจารณาปัญหาพิกัดอัตราศุลกากรล่าช้า

4 บทสรุป

การพิจารณาจำแนกประเภทพิกัดศุลกากรให้ถูกต้องนั้น จำเป็นต้องทราบข้อเท็จจริงของสินค้าที่ชัดเจน เพื่อให้สามารถพิจารณาจำแนกประเภทพิกัดศุลกากรของสินค้าได้ ไม่เสียเวลาและงบประมาณในการดำเนินการจัดประชุม และการเพิ่มประสิทธิภาพการพิจารณาใบขนสินค้าว่าง ประกันปัญหาพิกัดอัตราศุลกากร เป็นการปรับปรุงและต่อยอดระบบงานพิจารณาปัญหาพิกัดอัตราศุลกากรที่มีอยู่แล้ว จะเป็นเครื่องมือที่สามารถรองรับการทำงานของคณะทำงานฯ อย่างเป็นระบบ โดยเป็นการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้เพื่อช่วยลดระยะเวลาและค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังเป็นการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ มีการจัดการข้อมูลที่ดี สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น ตัวอย่างเช่น มีการจัดวาระการประชุมอย่างเป็นระบบ ลดการขอข้อมูลระหว่างหน่วยงานจัดการข้อมูลเกี่ยวกับข้อเท็จจริงและรายละเอียดของสินค้าที่เคยพิจารณามาก่อน เป็นต้น อีกทั้งการปรับปรุงกระบวนการทำงานให้เป็นกระบวนการที่ไร้กระดาษ (Paperless) ยังส่งเสริมภาพลักษณ์ การทำงานตามยุทธศาสตร์ของกรมศุลกากร ในการพัฒนากระบวนการ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสารเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า